

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 11.

Fylke: Rogaland

Tilleggsspørsmål nr.

Herad: Utsira

Emne: Ymse Ottelvor

Bygdelag:

Oppskr. av: Thoray Kvalvick

Gard: Kvalvick

(adresse): Utsira

G.nr. 31 Br.nr. 11.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. Heimelsm. Leend Kloving
Utsira.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

A. 1. Å samle røtter til dyrefor er ikkje brukt hjå oss, Korthje før eller no.

2. Ein veit ikkje om det er prøvd om dyra ikkje liker røtter, røtter som desse brann ein helst opp om ein får dei ferske.

3-6. Røtter av noko slag er ikkje nytta som før.

M. 1. Einstape - istobb - veit ein er brukt å gi gris, og er då av de grønne blad ikkje rota.

2-6. Røtter er ikkje brukt til før.

II. Tong og fose.

1. Me gjer inga skilnad mellom desse to ting, Kallar det ock fose.

Min heimelsmann som er 60 år gammal veit at i hans farfars tid var fose brukt til dyrefor, og var det av den ein kallar biterose.

Hans far brukte det ikkje til sine dyr, og ein med det som grunnlag må trurme sette tida når bruk av fose var slutt.

2. Ein må helst tru det var om

væren, sjöen mest utgjöra ok dei
sømla fose --.

3. Ventelig var det lja - stiltoro-
dei brukte å skjøre fosen med.

4. Dei sømla i båtars-føringar-og
fjorde iland.

5. Min heimelsmann kan ikkje
gjeva nokka grue for ja hva måte
den var brukt. Helt var det vel brukt
berre å løyne den med å slå varmek
eller kothid vatn over, og ikkje som
min heimelsmann meiner ok dei
fiska den for dyra ferd den.

Leton eldsted i fjos er det lite
bæring ok fosen varst kothk for dyra
ferd den å ste.

Fiskeopfell vit ein ikkje om er
brukt til fôr, men godt mogelig ok
ogro det var brukt i some tidboelt
som fosen var det, og ok bœ ting
var setna med som godt fôr --.

III Anna for av planter brukt til
for kjerner ein ikkje til.

IV Hestemøtt fosen ein trygt segje
olodi har vore brukt til fôr.

V. 1. Ein segjer å sørpe til hønsa, for jomna
ast for hønsa moten som sørpe nær
det ikkje er tust horn dei fôr.

Ei sørpe er det jomval om det
ikkje er kothk, ting som mjöl, kothk
poteter, brædesfoll o. s. Vilsitt
noka vakk - varmek eller koldt -
er ei sørpe. Det mest vanliget ok
dyra for sørpa i kothk og kold
d. Ein brukte å bløyte agner og

hottkøles i vatn og gir dyra, men for
ein del først er betrukt at dette får
sige av, og i porsjoner - bøtter eller
kassar - blendar ein nokk mjøl i.

Dette kan og om ein vil kallast
ei sørpe, men det er ikkje brukt å
segje ein sørper at kjerne.

Den gamle brukte å gjere seg
nytte av potetgrøsk. Når potetene
var ferdig tekken opp, var det å
kjerne grøsk - kålet - av åkeren til
støder ein fann høveleg å få det tørt.
Til dette bar då helst steingjerder og
berg ein bréda.

Potetkålet vork lagd i ei fôrma
eller kar med vatn i, og var det
votrukt med droppa av kålet ein
gav kjerne når ein bréda, sjølve
kålet kasta ein som eit brétt fe
er det.

Laune ^m vorken var og gjord med
hå og fildels høy at ein kunne få
gort brønningvatn, men ikkje vork
av det vork kaset, kjerne fekk hån
og høye bløyk.

Dette blir ein mest er avlagd
over alt no, men er det vel ikkje
meir som om lag femti år sidan.

Potetkålet gjer ein seg helst inga
nytte av lenger, det ligg att på å-
keren for det meste og når våren
kjem trekk ein då det vesle som
legg att av det.

3. For det meste gir ein sørpa
til dyra kald. I høst frostvær

sörper sin gjerne i varmt vatn
 og höusa.

4. Rognebor er her ganske like
 av, og ein finn det ikkje seilig
 å plukka dei.

5-6. Brond har me ikkje.

7. Å koka låg på røttar som er
 nemnde under dette spørsmål
 brukar ein ikkje.

V) Fiskeavfall veit ein ikkje om
 er bruk til for. Tied er bruk og
 retnash med å vera ikkje nyttig
 for. Meisk er ein bruk salt.